

1. Tudorancea Titi, Biografie. Mihail Kogălniceanu. https://www.titudorancea.com/z/biografie_mihail_kogalnicean
2. Berindei Dan, Politică externă și diplomați la începuturile României moderne. București: Mica Valahie, 2011,- 367 p.
3. Zub Alexandru, M. Kogălniceanu în perspective modernității românești. http://www.umk.ro/images/documente/publicatii/Buletin17/13_m_kogalniceanu.pdf)
4. Mihail Kogălniceanu: un ctitor al României moderne. <https://www.balcanii.ro/2016/08/mihail-kogalniceanu-un-ctitor-al-romaniei-moderne/>
5. Kogălniceanu Mihail, Tainele inimii. București, 1964, - 394 p.
6. Kogălniceanu Mihail, Profesie de credință. București, 1962, - 432 p.
7. Kogălniceanu Mihail, Discursuri parlamentare din epoca unirii. București, 1959, - 424 p.
8. Schifirneț Constantin, Formele fără fond: un brand românesc. București: Comunicare.ro, 2007.
9. Mihail Kogălniceanu. Enciclopedia României. http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Mihail_Kog%C4%83lniceanu
10. Iorga N., Mihail Kogălniceanu: Scriitorul, omul politic și românul. București: Editura Fundațiunei A. I. V. Socec, - 212 p.
11. Demetrescu Traian, Mihail Kogălniceanu. În: Profile literare, 22 aprilie 2011. https://ro.wikisource.org/wiki/Profile_literare/Mihail_Cog%C4%83lniceanu

IMPACTUL TEHNOLOGIEI ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

SCOBIOALĂ Nadejda,

I. sup. univ., Catedra Științe Socio-Umane, U.A.S.M.

ANTOCI Arina,

Dr. conf. univ., Catedra Științe Socio-Umane, U.A.S.M.

Tehnologia a avansat atât de mult încât este prezentă peste tot în viața noastră și nu există aproape niciun loc de pe glob unde să nu fi pătruns acest trend important al ultimelor două secole. Chiar dacă la începutul avansului tehnologic, aceasta era folosită numai în procesul de producție, acum a ajuns și în casele noastre astfel că viața ni s-a schimbat într-un mod radical. Nu își imagina nimeni că lumea va ajunge așa cum este astăzi și de asemenea nimeni nu își poate imagina ce va fi nici pe o perioadă scurtă de 10 ani pentru că lucrurile evoluează din ce în ce mai rapid în această industrie.

Cel mai important rol în influențarea vieții contemporane îl deține astăzi, incontestabil, tehnologia. Puterea mediului tehnologic a devenit atât de evidentă, încât oamenii resimt cu toții o presiune strivitoare în existența cotidiană din partea unui sistem integrator. Viața este substituită printr-un mod de a fi învăluit

de teroarea eficienței. În acest context, taina identității și demnității persoanei este lezată. Cu interpretarea implicațiilor sistemului tehnologic actual și influența acestuia asupra vieții umane s-a ocupat în secolul trecut sociologul francez Jacques Ellul.

Ellul s-a remarcat prin lucrarea tradusă și publicată în engleză, *The Technological Society*, din 1964, publicată în franceză, *La Technique*, în ediția originală din 1954. Citindu-l pe Marx, Jacques Ellul schimbă perspectiva și arată că în centrul lumii civilizate nu stă capitalul, ci tehnica (el folosește cuvântul *la technique*, înțelegând prin acesta ceea ce desemnează realitatea tehnologiei). Gânditorul francez depășește perspectiva instrumentalistă și pe cea a determinismului social, arătând că tehnologia nu poate fi redusă la un instrument sau la un rezultat al interacțiunilor sociale. Tehnologia include totalitatea modelelor raționale integrate în generarea unui sistem construit prin raționalitate operațională, având o eficiență maximă în toate domeniile de activitate. [1]

Ellul avansează în lucrarea sa reprezentativă *The Technological Society* două teze: prima se referă la faptul că tehnologia deține cel mai important rol în influențarea vieții contemporane, a doua presupune că tehnologia actuală se diferențiază net de tehnica tradițională, neavând aproape nimic comun cu aceasta. Pe lângă raționalitatea și artificialitatea tehnologiei actuale, Ellul propune încă cinci caracteristici pentru aceasta: *automatismul* (metodele ineficiente sunt eliminate, rămânând una dominantă, care generează eficiența maximă); *autodezvoltarea* (generarea automată a unor inovații tehnologice); *monismul* (tehnologia nu este particularizată, ci devine o realitate integratoare într-un sistem constituit ca o rețea); *universalismul* (atât din punct de vedere spațial, prin globalizare, cât și calitativ, în sensul că realitatea vieții este subordonată eficienței tehnice manifestate în sistemul reticular); *autonomia* (este decisivă prin noutatea tehnologiei actuale, asigurându-i acesteia dominarea în toate domeniile vieții. Din această perspectivă, Ellul arată că nu se mai poate vorbi de un control al factorilor economici, sociali, politici sau religioși asupra tehnologiei). [2]

Pentru o analiză a modului în care tehnologia s-a structurat într-un sistem tehnologic este semnificativ de urmărit maniera în care Ellul evidențiază această complexă metamorfoză. Pentru omul din societatea de astăzi nu e nevoie de o analiză aprofundată a implicațiilor sistemului tehnologic, întrucât el trăiește cotidian, constant și în diferite forme cu această conștiință că face parte dintr-un asemenea sistem. Puterea sistemului tehnologic a devenit atât de mare și de evidentă, încât fiecare dintre noi, indiferent de domeniul de activitate, resimțim o presiune strivitoare în existența cotidiană din partea unui sistem integrator. Noile tehnologii ne-au schimbat percepțiile asupra timpului și spațiului, interacțiunile dintre oameni, productivitatea muncii, modalitățile de petrecere a timpului liber, comunicare și chiar controlul asupra propriului corp.

Sistemul tehnologic actual nu se reduce la un angrenaj structurat exclusiv prin factori tehnologici, ci presupune un mediu care integrează diferite proceduri, regulamente, directive, secvențe organizatorice structurate prin exersarea unei raționalității operatorii, având ca motivație determinantă eficiența. Viața este substituită printr-un mod de a fi învăluit de teroarea eficienței. A fi înseamnă a face ceva eficient. În acest context, taina identității și demnității persoanei este lezată.

Viața bazată pe comunicarea și comuniunea dintre persoane este înlocuită cu un comportament robotic bazat pe reguli standardizate și proceduri impersonale. Simpla plată a facturilor sau rezolvarea unor probleme concrete ale cetățenilor presupune o interfață impersonală sau un dialog al acestora cu angajații companiilor într-o formă inumană, lipsită de viață. Cuvintele și gesturile sunt epuizate prin tipare generate de proceduri care mutilează viața. Sistemul dă o autoritate procedurii, mai presus de persoană, indiferent dacă e vorba de actul medical, de cel al guvernării sau de administrarea unei instituții.

Aceste realități trăite cotidian de omul zilelor noastre reprezintă evidențe vizibile, ușor de constatat. Ceea ce este cu adevărat impresionant ține de faptul că aspecte ale societății structurate prin sistemul tehnologic au fost menționate cu o precizie semnificativă în urmă cu câteva decenii de Ellul. El a analizat cu o luciditate remarcabilă impactul tehnologiei asupra societății și transformarea tehnologiei în sistem tehnologic. Este relevantă încercarea de a evidenția reperele gândirii lui Ellul în această problematică.

Jacques Ellul arată că societatea din a doua jumătate a secolului al XX-lea este marcată semnificativ și într-o progresie accentuată de prezența mașinilor. Spre deosebire de industrializarea din secolul al XIX-lea, care era centralizată într-un sistem ierarhic, cu o creștere liniară, informația tehnologiei informaționale devine automată și descentralizată. În acest sistem, abilitățile personale ale omului sunt din ce în ce mai puțin solicitate. Ceea ce contează ține de un sistem tehnologic dezvoltat prin succesive inovații tehnologice.

Ellul, plecând de la considerațiile unor sociologi, arată mutațiile semnificative în societatea ultimelor decenii ale secolului al XX-lea. El arată că Daniel Bell numește societatea respectivă ca fiind industrial avansată, fără să precizeze însă spre ce anume este avansată. Nu se explicitează orientarea industrializării excesive. Alain Touraine menționează o societate postindustrială sau programată în care se asistă la emergența unor noi clase sociale (tehnocrații, birocrații, experții). Există o tendință puternică de a insista asupra dezvoltării și complexificării organizării. Astfel, se dezvoltă o societate birocratică prin care birocrăția substituie administrația în care omul concret avea un rol dominant. Birocrația generează un mod de a fi care substituie progresiv spontaneitatea vieții.

O altă direcție în explicarea societății este cea a lui Marshal McLuhan, cu insistența acestuia asupra impactului semnificativ al noilor mass-media. Viețile noastre sunt azi saturate de mass media. Viața contemporană devine practic de neconceput fără mijloacele moderne de comunicare. Orașe și țări, indivizi și grupuri sunt definite și interconectate prin rețele complexe care fac posibil schimbul de sunete, date și imagini. Acestea, în care mesajul îl constituie chiar mediul, au un rol aparte în dezvoltarea așa numitei societăți a spectacolului. Omul devine un spectator pasiv, care asistă la spectacolul oferit în mod determinant de către mass-media. Nevoia de circ este amplificată artificial și prin mass-media, în mod special prin televiziune, orice act banal tinde să treacă în categoria de *breaking news*. Însă și noile medii ale mass-media sunt posibile tot prin dezvoltarea accelerată a tehnologiei informației.

Un alt autor, Brzezinski, arăta prin anii 1970 că se poate vorbi de o societate tehnocratică, încercându-se combinarea dintre tehnică și electronică. Dacă în societatea industrială mașina are un rol important, iar învățarea este predată prin intermediul relațiilor personale, existând o anumită conștiință a elitelor, promovată în mod special prin universități, în societatea tehnocratică, automatizarea înlocuiește angajarea personalului din procesul industrial, învățarea devine universală și mai impersonală din cauza noilor medii de comunicare ale tehnologiei informației. Mașina din societatea industrială este materială și este alcătuită din părți care se mișcă vizibil. Computerele și mediile tehnologice ale societății tehnocratice se bazează pe procese invizibile privirii obișnuite, întrucât mișcarea electronilor nu este vizibilă.

„Minunile” ultimelor generații – telefonul, radioul, automobilul, avionul – au fost inventate la sfârșitul secolului XIX și în primele decade ale secolului XX. Ele au schimbat modul în care muncim și trăim și în care obținem informația, modul în care interacționăm cu vecinii (chiar și modul în care definim noțiunea de vecin), cu cunoscuții, modul în care ne organizăm viața de familie. Schimbările provocate de aceste minuni au fost globale, dar lente, s-au manifestat treptat, în timp, deși, după unele date statistice, și în prezent, mai mult de o treime a populației globului nu are acces la electricitate. Unul din cele mai dramatice evenimente tehnologice din ultimele generații a fost pătrunderea omului în spațiul cosmic. În anul 1957, a fost lansat primul satelit artificial al pământului, iar în anul 1969 Neil Armstrong a pășit pe lună. La circa 35 de ani de la ultimul eveniment notabil în cucerirea cosmosului, nu s-a auzit ca cineva să-și fi petrecut vacanța pe lună și nici ca o mare parte din activitatea productivă, de desfacere sau de cercetare–dezvoltare să se desfășoare în spațiul interplanetar. Aselenizarea a avut un impact social relativ redus asupra vieții noastre cotidiene. [3]

În istoria tehnologiei, dezvoltarea mașinii electronice de calcul este unică. Nici o altă realizare tehnică nu a înregistrat progrese atât de rapide după inventarea

sa. De la John Napier, Blaise Pascal, Gotfried Wilhelm Leibnitz, Charles Babage, până la Alan Turing și Bill Gates, o mulțime de creatori tehnici au contribuit la conceperea și dezvoltarea mașinii de calcul, ajungându-se astăzi la niveluri de evoluție de neconceput cu numai câțiva ani în urmă. Comparația dintre primul calculator electronic (ENIAC – 1946) și cele mai moderne calculatoare din zilele noastre confirmă pe deplin afirmația făcută. [4] Calculatoarele au influențat și influențează viața noastră din ce în ce mai intens. Ele se află peste tot acum: la birou, la domiciliu, în gări, în bănci, în școli, în spitale, în parcuri de distracție. Cu o generație în urmă nu existau CD-uri, nu existau cabluri TV, nici mașini automate bancare, nici PC-uri. Calculatoarele erau, în cel mai bun caz, niște mașini de dimensiunile a trei – patru frigidere și trebuiau să lucreze în spațiu climatizat. Bunicii și părinții acelor dintre noi, care sunt mai vârstnici, nu au cunoscut sau nu au avut acces la calculatoare. La cea de-a 25-a aniversare a primei aselenizări umane, un documentar de televiziune (CNN) a precizat că modulul lunar, folosit de astronauții de pe Apollo, avea la bord o capacitate de calcul mai mică decât cea care era instalată în anul 1994 la bordul unui automobil cu control electronic al funcționării. [5]

O ironie a timpurilor noastre însă ar putea fi aceea că era calculatorului propriu-zis, practic, s-a încheiat. Toate consecințele majore ale utilizării calculatorului, numai ca mașină de calcul, deja s-au produs. Calculatoarele au accelerat evoluția într-o oarecare măsură și atât. În contrast, cele mai promițătoare tehnologii, al căror debut își face prezența actualmente, sunt datorate în primul rând comunicării între calculatoare, adică conexiunilor între acestea, mai degrabă, decât computerizării. Tehnologiile inventate de-a lungul timpului au avut drept scop tocmai comunicarea, eliminarea izolării.

Indiferent de analizele sociologice sau de accentul pus într-o teorie sau alta, se evidențiază că factorul cu impactul cel mai mare asupra societății este dat de fenomenul tehnologiei. Prin influența considerabilă a tehnologiei, societatea devine una tehnologică. Elul merge mai adânc cu analiza, arătând că de fapt societatea tehnologică a fost transformată într-un sistem tehnologic. El arată că acest sistem include aspectele existenței din toate domeniile: economic, social, politic, cultural, religios.

Se pune întrebarea dacă societatea structurată prin sistemul tehnologic poate fi concepută ca o mega mașină. De exemplu, N. Wiener concepea societatea ca un sistem cibernetic, iar L. Mumford încă din 1948 în lucrarea *The Myth of the Machine* arăta că mega mașina socială presupune un sistem omogen social și organizat. Maniera de organizare este datorată unei coordonări care presupune predictibilitate și putere, și mai presus de acestea, controlul. Mega mașina trebuie să funcționeze implacabil, fiecare aspect al societății fiind organizat și integrat în cadrul sistemului.

Ellul arată că trebuie făcută distincția între societate și sistem tehnologic. Societatea tehnologică este aceea în care sistemul tehnologic a fost implementat, însă există o tensiune între societate și sistem. Încercarea de a transforma societatea într-o mega mașină prin dezvoltarea și rafinarea sistemului tehnologic reprezintă un demers utopic. Utopiile din trecut, punând accentul pe o organizare ideală a societății, au generat multiple ideologii cu caracter totalitar, întrucât nevoia de a organiza cele mai mici detalii ale existenței ține de dorința de a deține controlul.

Jacques Ellul demonstrează, dincolo de implicațiile conceptuale ale tehnologiei, faptul că tehnologia actuală nu mai poate fi concepută ca un instrument, ci ca un mediu. Relațiile din societatea actuală nu mai sunt nemijlocite, ci mediate, precum și experiențele. Tehnologia dobândește un rol mediator determinant, până într-acolo încât riscă să se ajungă la o mediere exclusiv tehnologică. Ellul în concordanță cu un alt critic strălucit al societății de consum de astăzi, Jean Baudrillard, arată că tehnologia devine suportul relațiilor interumane.

Criza comunicării și comuniunii personalizate din societatea actuală derivă și din faptul că medierea tehnologică devine adesea un suport exclusiv al legăturilor umane. Astăzi, oamenii se privesc tot mai rar în față, se întâlnesc sporadic și superficial în ceea ce ține de viul relației, împărtășesc tot mai puține și fac tot mai puține lucruri împreună. Tehnologia ca mediator generează un mediu diferit față de cel natural în care oamenii trăiau nemijlocit și într-un anumit firesc.

Ritmul din mediul tehnologic este artificial, accelerat într-un mod infernal, fiind evident ne fiziologic. Ritmul firesc al mediului natural este substituit cu o accelerare a accelerației în care toate par să se comprime, omul fiind angajat într-o viteză amețitoare. Totul trebuie făcut și trăit cu viteză (de la mâncare până la actul gândirii, de la modul de a munci până la cel de relaxare). Totul se face sub imperiul unei viteze impuse artificial prin mediul tehnologic.

Ellul arată că „medierea prin tehnologie devine un mediator universal, cu supremație în raport cu alte medieri, până la asigurarea unei exclusivități. Acesta este cel mai înalt grad de autonomie. Medierea prin intermediul tehnologiei este esențială pentru înțelegerea societății contemporane. Tehnologia nu mediază doar relația dintre om și mediul natural, ci și relațiile interumane. Această mediere prin tehnologie a relațiilor dintre oameni produce un fenomen care niciodată nu încetează să ne surprindă: o creștere a singurătății personale, trăită într-o lume globalizată din punctul de vedere al mediilor de comunicare (s.n.). Tehnologia devine practic un mediu al existenței omului”. [6]

Transformarea tehnologiei într-un mediu are consecințe asupra vieții omului și a societății. Mediul tehnologic fragmentează și dezintegrează mediile naturale și culturale. Reducerea simplificatoare a omului la un simplu operator de algoritmi

de secvențe logice produce o alienare. Ceea ce nu poate fi redus la o secvență integrată logic într-un anumit sistem procedural pentru asigurarea eficienței este exclus. Însă viața înseamnă mai mult decât un set de proceduri.

Mediul tehnologic se află într-o dezvoltare continuu accelerată, încercând să înlocuiască funcțiile mediului de odinioară. Însă, prin simplificarea și renunțarea la ceea ce nu poate fi standardizat, nu se poate atinge complexitatea mediului natural. „Este evident că niciodată nu o să atingem complexitatea mediului natural (o complexitate pe care o descoperim pe măsură ce o distrugem). Nu o putem atinge deoarece tehnologia simplifică... Mediul tehnologic este în fapt caracterizat printr-o creștere a abstractizării și a controlului. Într-un asemenea mediu, spontaneitatea și creativitatea sunt diluate”. [7]

Elul arată că, în societatea actuală, marcată de mediul tehnologic, orice problemă trebuie pusă în termeni tehnologici. În mod automat, prin mentalitatea unei lumi formate și robotizate, toate situațiile trebuie cuantificate printr-o logică specifică tehnologiei. Fără tehnologie se creează impresia unui handicap major. De la simplele abilități de a scrie sau de a calcula până la complexe probleme de administrație, absența tehnologiei generează un sentiment de neputință. Cu toate că se acreditează ideea rezolvării eficiente a situațiilor prin intermediul mediului tehnologic, sunt numeroase probleme artificiale care apar, precum și o complicare a omului în procesul de rezolvare a realităților de viață prin tehnologie.

În primii ani ai mileniului III, a devenit evident că „infrastructura informațională” (rețelele interconectate de calculatoare, dispozitivele și software-ul aferent) poate avea un impact tot atât de mare, dacă nu și mai important, asupra structurilor mondiale economice și sociale, decât rețelele precedente. Dezvoltările TIC din ultima decadă au transformat deja societatea noastră sub multe aspecte, dintre care menționăm:

- modul în care ne reprezentăm societatea în care trăim;
  - relațiile interumane și intercomunitare;
  - căile prin care putem dispune de o varietate de servicii, începând cu învățământul și asistența medicală, până la emisiunile de divertisment și comerț.
- [8]

Cu toate succesele dobândite în ultimii ani, în domeniul utilizării tehnicii de calcul, se consideră că și țările dezvoltate din punct de vedere industrial, care beneficiază din plin, comparativ cu celelalte țări, de facilitățile create de noile TIC, nu se află decât la începutul exploatării unor tehnologii care încă nu s-au maturizat și care se află în plină dezvoltare.

Referințe bibliografice:

1. ELLUL JACQUES, The Technological System, Continuum Publishing Corportaion, New York, 1980, p. 38.
2. Encyclopedia of Science Technology and Ethics, coordonată de Carl Mitcham, Thomson Gale, SUA, 2005, volumul 1, pp. 606-608.
3. IANCU ȘT., Unele probleme sociale, economice, juridice și etice ale utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor, în Societatea Informațională – Societatea Cunoașterii – Concepte, soluții și strategii pentru România, Coordonator Florin Gh. Filip, București, Editura Expert, 2001, p.451
4. Ibidem, pp. 451.
5. Ibidem, pp. 452.
6. ELLUL JACQUES, The Technological System, Continuum Publishing Corportaion, New York, 1980, p. 39.
7. Ibidem, pp. 46-47.
8. IANCU ȘT., Unele probleme sociale, economice, juridice și etice ale utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor, în Societatea Informațională – Societatea Cunoașterii – Concepte, soluții și strategii pentru România, Coordonator Florin Gh. Filip, București, Editura Expert, 2001, p.453-467.

**IMPACTUL SIMBOLURILOR, MITURILOR ȘI
RITUALURILOR POLITICE ASUPRA FENOMENELOR ȘI
PROCESELOR POLITICE
THE IMPACT OF POLITICAL SYMBOLS, MYTHS AND
RITUALS ON POLITICAL PROCESSES AND PHENOMENA**

Cezar MÎNĂSCURTĂ
Doctor în științe politice, Conf. univ.,
Universitatea de Studii Politice și
Economice Europene „C. Stere”

***Abstract:** În acest articol este cercetat impactul simbolurilor, miturilor și ritualurilor politice asupra fenomenelor și proceselor politice cu scopul de a răspunde necesităților vitale ale existenței și funcționării corecte a unei societăți și a unui stat. Simbolistica nu este un instrument simplu în domeniul politic prin funcțiile exercitate, dar este prezentat ca un instrument foarte prețios, capabil să influențeze dimensiunea iraționalității în acest domeniu.*

***Summary:** This article explores the impact of political symbols, myths and rituals on political phenomena and processes in order to meet the vital needs of the proper existence and functioning of a society and a state. Symbolism is not a simple tool in the political field through its exerted functions, but it is presented*